

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 24/2010 vp

Hallituksen esitys Suomen ja Ruotsin välisen valtion rajat ja lentotiedotusalueiden rajat ylittävää toimintaa koskevan sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 15 päivänä joulukuuta 2010 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmis-televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen Suomen ja Ruotsin välisen valtion rajat ja lentotiedotusalueiden rajat ylittävää toimintaa koskevan sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 312/2010 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Maija Ahokas, liikenne- ja viestintäministeriö
- osastoesiupseeri Ahti Kurvinen, puolustusministeriö
- everstiluutnantti, apulaisosastopäällikkö Kimmo Hyvärinen, Ilmavoimien Esikunta
- kansainvälisten asioiden johtaja Heikki Jaakkola, Finavia Oyj
- lakimies Päivi Jämsä, Liikenteen turvallisuusvirasto.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— sisäasiainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen tasavallan hallituksen ja Ruotsin kuningaskunnan hallituksen välillä tehdyn valtion rajat ja lentotiedotusalueiden rajat ylittävää toimintaa koskevan sopimuksen.

Neuvoteltava sopimus käsittäisi useita osaluoteita. Suomi on delegoinut aikanaan Ruotsille Pohjanlahdella sijaitsevan Merenkurkun alueen (Kvarken), jossa ilmaliikennepalveluja tarjoaa Ruotsin viranomaisen hyväksymä ilmaliikennepalvelun tarjoaja. Sopimuksen myötä näitä jär-

jestelyjä täsmennetään, mikä on tarpeen myös molemmissa valtioissa toteutettujen ilmailuviranomaisten eriyttämistoimien johdosta. Samoin sopimuksella tähdätään yhteisistä menettelyistä sopimiseen, jotta mahdollistettaisiin ilmatilan varaaminen Suomen ja Ruotsin yhteisiä ilmasotaharjoituksia varten erikseen määritellyllä alueella. Sopimuksessa on huomioitu ilmatilan joustavaa käyttöä ja lennonvarmistuspalvelujen tarjoamista koskevat unionin lainsäädännön velvoitteet.

Edelleen sopimuksella olisi tarkoitus tarkentaa viranomaisten keskinäisiä vastuita ja velvollisuuksia. Sopimuksessa delegoidaan sopimuskentekovaltaa Liikenteen turvallisuusvirastolle ja Ruotsin siviili-ilmailuviranomaiselle. Kyseisillä viranomaisilla olisi oikeus tehdä sopimuksia valtioiden välisen sopimuksen alaan kuuluvista teknisistä yksityiskohdista ja siinä sovitun yhteistoiminnan tarkemmasta järjestämisestä. Lisäksi sopimuksen nojalla Liikenteen turvallisuusvirasto ja Ruotsin siviili-ilmailuviranomainen voivat valtuuttaa palveluntarjoajat tai ilmailukennepalveluyksiköt neuvottelemaan toistensa tai sotilasviranomaisten kanssa yhteistoimintasopimuksia sopimuksen alaan kuuluvista operaationaalista tai teknisistä yksityiskohdista

mukaan lukien esitaktinen ja taktinen ilmatilan hallinta. Nämä yhteistoimintasopimukset alisteetaan edelleen siviili-ilmailuviranomaisten hyväksyttäväksi.

Sopimus allekirjoitettiin Tukholmassa kesäkuussa 2010. Sopimus tulee voimaan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on vastaanotettu jälkimmäinen ilmoitus siitä, että sopimuksen voimaansaattamiseksi tarvittavat kansalliset toimenpiteet on saatettu loppuun.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan hyväksyttäväksi ehdotetussa sopimuksessa tarkoitettulla Suomen ja Ruotsin välisellä viranomaisten yhteistyöllä on jo pitkät perinteet. Suomi on delegoinut aikanaan Ruotsille Pohjanlahdella sijaitsevan Merenkurkun alueen (Kvarken), jossa ilmaliikennepalveluja tarjoaa Ruotsin viranomaisen hyväksymä ilmaliikennepalvelun tarjoaja.

Sopimuksella täsmennetään nykyisiä sopimusosapuolten välisiä ilmaliikennepalvelujen delegointia koskevia järjestelyjä, mm. jotta Suomen ja Ruotsin valvontaviranomaiset voivat yhteistyössä nykyistä paremmin valvoa sellaista lennonvarmistuspalvelujen tarjoajaa, jolla on voimassa oleva lupa toisesta valtiosta, mutta joka tarjoaa palveluja myös toisen valtion vastuulle kuuluvassa ilmatilassa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan sopimuksen mukainen yhteistyö edistää lentoturvallisuutta, mm. koska

lennonvarmistuksen ei tarvitse delegoidulla alueella siirtyä valtioiden rajojen tuntumassa hetkellisesti maasta toiseen.

Sopimuksella pyritään myös mm. luomaan yhteiset menettelyt, joilla Suomen ja Ruotsin ilmavoimat voivat varata ilmatilaa yhteisiä ilmasotaharjoituksia varten. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan sopimus tehostaa Suomen ja Ruotsin välistä yhteistyötä ja harjoitustoimintaa. Sopimus yksinkertaistaa yhteisharjoitusten järjestämistä mm. mahdollistamalla ns. kevennetyn lupamenettelyn. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan lentotoiminnan määrä ei kuitenkaan kasva Suomessa sopimuksen voimaansaattamisen vuoksi. Valiokunnalle annetun selvityksen mukaan harjoitustoiminnasta mahdollisesti aiheutuvat negatiiviset ympäristövaikutukset minimoidaan huolellisella suunnittelulla ja matalalentämisestä asutuilla ja matkailuelinkeinon kannalta keskeisillä alueilla pyritään välttämään.

Valiokunta pitää tärkeänä edistää Suomen ja Ruotsin välistä yhteistyötä lennonvarmistuksen ja ilmatilan hallinnan osalta sopimuksessa esitetyllä tavalla.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitetun sopimuksen ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 27 päivänä tammikuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Martti Korhonen /vas
vpj. Saara Karhu /sd
jäsen. Mikko Alatalo /kesk
Leena Harkimo /kok
Kalle Jokinen /kok
Jyrki Kasvi /vihr
Risto Kuisma /sd

Mats Nylund /r
Markku Pakkanen /kesk
Lyly Rajala /kok
Tero Rönkä /sd
Janne Seurujärvi /kesk
Ilkka Viljanen /kok
Anne-Mari Virolainen /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula.